

szczególnością uwagę zasługuje wyodrębnienie pieśni mszalnych i eucharystycznych. Dzięki temu można wyraźnie wyodrębnić je od piosenek religijnych i pielgrzymkowych. Osobno są zebrane pieśni maryjne, ku czci świętych i pieśni przygodne.

Część X *Modlitewnika* zamykają *Modlitwy i śpiewy liturgiczne w języku łacińskim*. Autorzy zamieścili je z myślą o tych wiernych, którzy będą uczestniczyć w liturgii sprawowanej w zgromadzeniach międzynarodowych (zob. *Wprowadzenie* s. 8).

Jak wynika z zaprezentowanej zawartości *Modlitewnika – Z Chrystusem do Ojca* zawiera on bardzo bogatą treść. Nie jest jedynie zbiorem wszelkiego rodzaju modlitw, ale podaje także syntezę nauczania Kościoła o najważniejszych prawdach wiary i o sakramentach świętych, których przyjmowanie jest jej potwierdzeniem i przyczynia się do jej wzrostu. Cenne jest także ukazanie roli roku liturgicznego, liturgicznej modlitwy Kościoła oraz błogosławieństw związanych z życiem rodziny jako Kościoła domowego. *Modlitewnik* został opracowany z wielką starannością, ma logiczny, przejrzysty układ i dobrą szatę graficzną. Jego wielkim atutem są cenne komentarze do modlitw, prawd katechizmowych, liturgii sakramentów świętych i sakramentaliów, pozwalające na bardziej świadome i owocne zeń korzystanie. Wszystko to sprawia, że cały *Modlitewnik* stanowi wielką katechezę, o co zresztą Autorom chodziło i czego skrupulatnie przestrzegali. Zgodnie z jego podtytułem *Modlitewnik Kościoła domowego* przeznaczony jest przede wszystkim dla rodzin, w których rozpoczyna się i rozwija życie religijne oraz kształtowanie postaw moralnych.

Ks. Czesław Murawski
Instytut Teologiczny im. bł. Wincentego Kadłubka
w Sandomierzu

KS. CZESŁAW KRAKOWIAK

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFII
Z WYBRANYCH ZAGRANICZNYCH CZASOPISM LITURGICZNYCH
Z ROKU 2010

Wykaz skrótów:

- BuL – „Bibel und Liturgie”
- EL – „Ephemerides liturgicae”
- HID – „Heiliger Dienst”
- LJb – „Liturgisches Jahrbuch”
- LMD – „La Maison-Dieu”
- Not – „Notitiae”

- RiL – „Rivista Liturgica”
 QL – „Questions liturgiques”

I. OGÓLNE O LITURGII

- Alzatki Cesare: L'edizione del *Liber sacramentorum Paduensis*. RiL 97:2010 s. 708-715.
- Alzatki Cesare: Testimonianza ambrosiana ed ecumene cristiana. Epiclesi, ministero, ecclesiologia. RiL 97:2010 s. 957-976.
- Armbruster Klemens: Gott kennt keine Fernstehenden. BuL 83:2010 s. 183-185.
- Baroffio Giacomo: I frammenti liturgici in Italia: individuazione – studio – fruizione. RiL 97:2010 s. 601-630.
- Baroffio Giacomo: Lo spazio concettuale e reale della filologia liturgica. RiL 97:2010 s. 715-724.
- Beauduin Lambert: La vraie prière de l'Église. Rapport présenté par le R.P. Dom Lambert Beaudoin (sic) o.s.b. QL 91:2010 s. 37-41.
- Beitia Philippe: Les reliques de la passion. EL 124:2010 s. 257-306.
- Belok Manfred: Jugendpastoral der religionspluralen Schweiz. BuL 83:2010 s. 121-130.
- Block Johannes: Geh aus, mein Herz, und suche Freud. LJB 60:2010 s. 150-163.
- Bonaccorso Giorgio: Il linguaggio rituale a servizio della dimensione teologica e antropologica del mistero celebrato. RiL 97:2010 s. 417-431.
- Boselli Goffredo: Le traduzioni liturgiche a servizio di un'ermeneutica del mistero celebrato. RiL 97:2010 s. 386-400.
- Brandolini Luca: Dal Missale al Lectionarium: una pedagogia della storia della salvezza. RiL 97:2010 s. 401-416.
- Bruhin Monique: La signation : une poétique du geste. LMD nr 262:2010 s. 85-104.
- Calvaresi Elisa: Quaestio de ritibus sinensibus: implicazioni storiche, politiche e culturali. RiL 97:2010 s. 259-272.
- Cardita Nelo: Le « tout » dans les « parties » Pensées « non pensées » de J.A. Möhler sur la sacramentalité. QL 91:2010 s. 105-117.
- Costa Eugenio: La «predicazione» di Matteo Ricci. RiL 97:2010 s. 273-277.
- Daigeler Eugen: Liturgie als Seh- und Hörhilfe. BuL 83:2010 s. 185-186.
- Dannecker Klaus P.: „Theologie der Liturgie“. LJB 60:2010 s. 169-174.
- De Clerck Paul: La constitution *Sacrosanctum Concilium*. Réflexions sur sa réception dans le long terme. QL 91:2010 s. 142-155.
- De Clerck Paul: La réforme liturgique. Ce qui reste a faire. QL 91:2010 s. 64-75.
- De Clerck Paul: Pierre-Marie Gy: souvenirs et d'un liturgiste au temps de Vatican II. LMD nr 261:2010 s. 127-160.
- De Kesel Josef: Vatican II, le renouveau liturgique et le renouveau de l'Église. QL 91:2010 s. 93-96.

- Deberge Pierre: La « parole de la croix ». LMD nr 262:2010 s. 25-38.
- Ebenbauer Peter: Zwischen strengem Reglement und freier Dramatik. LJB 60: 2010 s. 139-149.
- Ehrensperger Alfred: Liturgie als Weg. HID 60:2006 s. 172-184.
- Emeis Dieter: Die christliche Freude an Gott. BuL 83:2010 s. 189-190.
- Escaffre Bernadette: Un signe sur le front: d'Ézéchiël à l'Apocalypse. LMD nr 262: 2010 s. 9-24.
- Ferraro Giuseppe: Insegnare, santificare, governare. EL 124:2010 s. 493-510.
- Ferrero Michele: Matteo Ricci, Cicerone e il concetto di «rito» nel confucianesimo. RiL 97:2010 s. 217-230.
- Freilinger Christoph: Liturgische Institute stellen sich vor: Linz. HID 64:2010 s. 305-311.
- Fusco Roberto: Testo liturgico, mistica e carità. Il caso di Santa Caterina da Genova. Not 47:2010 s. 163-192.
- Giuliano Renzo: Vivere la liturgia? Entrare nel rito per celebrare il mistero. RiL 97:2010 s. 159-164.
- Goyvaerts Samuel: Community and Participation. Theological Correspondences between Johann Baptist Hirscher and the Liturgical Movement. QL 91:2010 s. 201-212.
- Hake Joachim: Brücken und Gesten. BuL 83:2010 s. 157-158.
- Haquin André: Groupes de travail liturgique. QL 91:2010 s. 80-92.
- Haquin André: Dom L. Beauduin et le congrès des œuvres catholiques de Malines à l'occasion du centenaire du Mouvement liturgique belge (1909-2009). QL 91: 2010 s. 18-36.
- Haquin André: Le centenaire du Mouvement liturgique de Louvain (congrès liturgique de Ciney, 2-3 octobre 2009). QL 91:2010 s. 5-9.
- Hintermaier Johann: Der Umgang mit den liturgischen Bibeltexen im Rahmen der Priesterausbildung. HID 64:2010 s. 137-140.
- Hobelsberger Hans: Jugendpastoral wohin? BuL 83:2010 s. 90-98.
- Hon Tai-fai Savio: La via dell'amicizia e la *lex orandi*. Una lettura interculturale del Jiaoyou Lun di Matteo Ricci. RiL 97:2010 s. 231-258.
- Jahn Christine: Bericht über die Tagung der Societas Liturgica 2009. LJB 60:2010 s. 164-168.
- Join-Lambert Arnaud: Richesses de Vatican II a (re)découvrir. QL 91:2010 s. 42-63.
- Joly Pasteur Alain: La compréhension luthérienne du signe de la croix. LMD nr 262:2010 s.105-114.
- Kirchschläger Walter: Das Wort Gottes feiern. HID 64:2010 s. 82-97.
- Kluger Florian: Nichtsprachliche Ausdrucksformen der Liturgie. LJB 60:2010 s. 175-180.
- Kok Cornelis: Die liturgische Dichtung von Huub Oosterhuis. HID 64:2010 s. 141-148.
- Kranemann Benedikt: Tradierte religiöse Praxis in säkularisierter Gesellschaft als Arbeitsfeld der Liturgiewissenschaft. LJB 60:2010 s. 250-271.

- Lechner Martin: Jugend in (religions)pluraler Gesellschaft. BuL 83:2010 s. 80-89.
- Löwenstein Martin: Das Zueinander von Leben und Gottesdienst. BuL 83:2010 s. 191-192.
- Malcherek Reinhold: Lebendige Gottes-und Menschenbegegnung in der Liturgie. HID 60:2006 s. 185-202.
- Marini Piero: Prospettive per una pedagogia della fede celebrata. RiL 97:2010 s. 437-440.
- Marini Piero: Some Challenges of the Liturgical Reform. Memories and Testimonies. QL 91:2010 s. 165-179.
- Mignini Filippo: Dalla geometria alla teologia. Per una rilettura dell'opera missionaria di Matteo Ricci. RiL 97:2010 s. 201-216.
- Mignini Filippo: La porta chiusa... e la lezione aperta sull'oggi. RiL 97:2010 s. 285-290.
- Morrill Bruce T.: Pratique occasionnelle ou pratique réguliers: miracle, medias, marchandisation et fonction des rites. LMD nr 263:2010 s. 91-121.
- Mottu Henry: Rites et identité chrétienne. LMD nr 261:2010 s. 41-52.
- Neuheuser Hans P.: Wortliturgie und Bibellektüre. LJB 60:2010 s. 21-40.
- Petrynko Oleksandr: Auf dem Weg zu einer Liturgiereform in der Ukrainischen Griechisch-Katholischen Kirche. LJB 60:2010 s. 94-115.
- Pinckers Ghislain: De nouveaux défis pour la liturgie. QL 91:2010 s. 76-79.
- Prezzolini Carlo: Il mistero di Dio nel Crocifisso romanico e nel reliquiario di San Marco papa dell'abbazia del Santissimo Salvatore al Monte Amiata. RiL 97:2010 s. 318-327.
- Prezzolini Carlo: Il Signore mi chiama a seguirlo. Le storie di san Matteo nell'interpretazione di Caravaggio. RiL 97:2010 s. 452-462.
- Pugliesi James F.: La liturgie, *locus theologicus* pour l'élaboration d'une théologie locale. LMD nr 263:2010 s. 27-46.
- Ramis Miquel Gabriel: Profesión de fe y liturgia. EL 124:2010 s. 72-89.
- Rau Stefan: Die Gemeinde feiert – in mehreren Kirchen? LJB 60:2010 s. 229-249.
- Redtenbacher Andreas: Biblische Grundlagen liturgischer Bildung. HID 64:2010 s. 122-136.
- Redtenbacher Andreas: Die liturgische Predigt im Werk von Pius Parsch. BuL 83:2010 s. 170-181.
- Röhring Klaus: „Solae aures sunt organa Christiani hominis“. HID 64:2010 s. 4-22.
- Roth Cornelius: Charisma und liturgischer Dienst. HID 64:2010 s. 250-262.
- Rouchi Jean-Jacques: La symbolique de la croix en dehors du christianisme. LMD nr 262:2010 39-56.
- Schwieber Helmut: Der evangelische Sonntagsgottesdienst. LJB 60:2010 s. 116-131.
- Seibel Marc A.: Weltjugendtage zwischen Hybridevent, Transzendenzkarneval und postsäkularer Kirchlichkeit. BuL 83:2010 s. 130-137.
- Sirboni Silvano: Il passaggio dello Spirito. RiL 97:2010 s. 441-443.

- Sodi Manlio – Toniolo Aleksandro: Monumenta Liturgica Concilii Tridentini e Monumenta Liturgica Piana. Completata l'edizione e l'indicizzazione delle fonti tridentine. RiL 97:2010 s. 738-747.
- Sodi Manlio: Le « Semaines d'études liturgiques » di San Sergio, Parigi. RiL 97:2010 s. 660-668.
- Sorci Pietro: Gabriele Maria Allegra e la traduzione della Bibbia in cinese. RiL 97:2010 s. 291-301.
- Sorci Pietro: Il sacerdozio comune si manifesta e si realizza in pienezza nell'assemblea che celebra. RiL 97:2010 s. 370-385.
- Stavrou Michel: Le signe de la croix dans la tradition orthodoxe. LMD nr 262:2010 s.115-136.
- Stramare Tarcisio: Dimensione liturgica della creazione e della redenzione. Tra sacerdozio comune e ministero ordinato. RiL 97:2010 s. 540-560.
- Troia Pasquale: Il Machazôr di rito italiano di M.E. Artom. Un'opera che non si può continuare a non conoscere (parte I). RiL 97:2010 s. 977-1008.
- Van Slyke Daniel G.: Marcellinus the priest and Peter the exorcist? EL124:2010 s. 449-462.
- Vigne Daniel: Le signe de la croix dans l'Église primitive. LMD nr 262:2010 s. 57-84.
- Viviani Maurizio: La liturgia: inciampo o risorsa nell'azione pastorale? RiL 97:2010 s. 152-158.
- Walz Frank: Gottesdienst als In-formation. HID 60:2006 s. 158-171.
- Ward Anthony: Orations that formerly accompanied the Easter Vigil readings prior to the 2000 "Missale Romanum". EL124:2010 s. 463-492.
- Weigl Norbert: Liturgie in der Verkündigung. BuL 83:2010 s. 160-170.
- Wienhardt Thomas: Jugendkulturen im Umfeld von Kirche, Glaube und Jugendarbeit – die Augsburgsburger Jugendstudie. BuL 83:2010 s. 98-107.
- Winter Stephen: Gottesdienste in Seelsorgeeinheiten. LJB 60:2010 s.197-228.
- Zieroff Gabriele: „admittuntur – jedoch nicht zum öffentlichen Kirchengebrauche“. HID 64:2010 s. 289-304.

II. EUCHARYSTIA

- Arocena Félix María: La sacramentalità dell'annuncio della parola di Dio nella celebrazione. RiL 97:2010 s. 347-354.
- Augé Matias: Il Messale Romano di Paolo VI e Giovanni Paolo II. Sviluppo nella continuità. RiL 97:2010 s. 355-369.
- Augé Matias: Quale rapporto teologico tra liturgia della Parola e liturgia eucaristica? RiL 97:2010 s. 450-451.
- Augé Matias: Riscoperta, ripristino e sviluppi della preghiera universale. RiL 97:2010 s. 893-904.

- Barba Maurizio: Alle origini del lavoro redazionale del lezionario romano. EL 124:2010 s. 3-54
- Blot Thierry: Les Préfaces du « Missel romain ». EL 124:2010 s. 129-159.
- Boselli Goffredo: Concelebrazione eucaristica e ministero presbiterale. RiL 97:2010 s. 67-80.
- Cibien Carlo: «Signore, insegnaci a pregare» (Lc 11,1). Rassegna critica da sussidi e foglietti domenicali. RiL 97:2010 s. 905-919.
- De Clerck Paul: La preghiera universale: le lezioni della storia. RiL 97:2010 s. 865-875.
- Del Popolo Concetto: Il Messale Gallicano di Messina. A proposito di una recente pubblicazione. RiL 97:2010 s. 728-738.
- Delville Jean-Pierre: L'Église de Belgique et le congrès des œuvres catholiques de Malines (sept. 1909). QL 91:2010 s. 10-17.
- Di Napoli Giovanni: Pacis concludentis signaculo. Lo scambio del bacio di pace nella liturgia eucaristica tra limitazioni e risignificazione. RiL 97:2010 s. 485-496.
- Giraud Cesare: La preghiera dei fedeli tra eclissi e clandestinità. La sopravvivenza ufficiosa delle suppliche dopo le letture. RiL 97:2010 s. 876-892.
- Joby Christopher: Reflections on the Eucharistic Theology of Book I of Joost van den Vondel's Didactic Poem, Mysteries of the Altar. QL 91:2010 s. 180-200.
- Lameri Angelo: Le «forme» della preghiera dei fedeli. RiL 97:2010 s. 950-956.
- Magnoli Claudio: La preghiera universale: gesto o testo? RiL 97:2010 s. 944-949.
- Mazza Enrico: Les fruits de eucharistie : clé d'une sacralité chrétienne. Un essai à la lumière de la christologie de Bernard Lonergan. LMD nr 261:2010 s. 53-84.
- Megge Michael K.: From the Bible to the Lectionary of the Holy Mass: Norms and Principles. Not 47:2010 s. 53-64.
- Passari Damiano (a cura di): Il Missale espressione della traditio vivens della Chiesa. RiL 97:2010 s. 432-451.
- Sarto Blanco Pablo: Eucaristia ed ecumenismo. A proposito di alcune recenti pubblicazioni. RiL 97:2010 s. 631-659.
- Sattler Dorothea: „Nehmt und esst“ – „Trinkt alle daraus“ (Mt 26,26f). BuL 83:2010 s. 187-189.
- Sodi Manlio: Educare alla preghiera dei fedeli: sfida permanente? RiL 97:2010 s. 920-933.
- Sodi Manlio: Eu-anghélon: la «bellezza» della Parola. L'Evangelario di Sant'Ilario, per la liturgia romana e ambrosiana. RiL 97:2010 s. 177-183.
- Thomatis Paolo: Un nuovo Evangelario per la comunità cristiana. Introduzione. RiL 97:2010 s. 593-599.
- Van Vossel Vincent: The New Chaldean Mass Liturgy Update, Reform or New Creation. QL 91:2010 s. 118-141.

III. INNE SAKRAMENTY I SAKRAMENTALIA

- Chauvet Louis-Marie: *Avence œcuménique possible en matière de sacrements. Un point de vue catholique.* LMD n°261:2010 s. 9-40.
- Favale Agostino: *Il presbitero nella prospettiva della polarità dialettica Cristo-Chiesa.* RiL 97:2010 s.103-118.
- Ferraro Giuseppe: *Il sacerdozio nel Prefazio della Messa di dedicazione dell'altare.* EL 124:2010 s. 160-171.
- Ferraro Giuseppe: *Il sacerdozio nel prefazio dell'Eucaristia.* EL 124:2010 s. 55-71.
- Ferraro Giuseppe: *San Pio X, teologo dell'Eucaristia.* EL 124:2010 s. 307-318.
- Giraud Cesare: *Il presbitero: pastore, sacerdote e «doctor fidei» nella preghiera di ordinazione del Sacramentario Veronese.* RiL 97:2010 s. 37-66.
- Magée Michael K.: *Bible and lectionary translations in emerging practice.* EL 124:2010 s. 248-256.
- Nübold Elmar: *Die Perikopenordnung – ein reich gedeckter Tisch des Wortes Gottes.* HID 64:2010 s. 98-121.
- Schinella Ignazio: *I presbiteri mistagoghi: quale formazione liturgica?* RiL 97:2010 s. 81-102.
- Schinella Ignazio: *La sacramentalità dell'episcopato e del ministero ordinato: il vincolo con la Chiesa particolare.* RiL 97:2010 s. 518-539.
- Schrader Dylan: *Ancestry and theology of orations that mention angels in the "Ordo ministrandi sacramentum extremae unctionis" of the 1614 Rituale Romanum.* EL 124:2010 sw. 319-344.
- Serard Joël: *«Théologie et Pastorale du sacrement de pénitence», retour sur le colloque qui a eu lieu à l'Institut supérieur de liturgie du 27 au 29 janvier 2010, par LMD nr 262:2010 s. 139-162.*
- Terribile Sergio: *Il compito mistagogico dei presbiteri nella tradizione ambrosiana.* RiL 97:2010 s. 145-151.
- Trisoglio Francesco: *La figura del diacono in ambito latino dalla Didachè a Isidoro di Siviglia.* RiL 97:2010 s. 574-592.
- Vagaggini Cipriano (†): *Spiritualità sacerdotale e spiritualità liturgica.* RiL 97:2010 s. 119-144.
- Ward Anthony: *The Easter Mass formularies for the Vigil and the Mass "in die" in the 2000 "Missale Romanum".* EL 124:2010 s. 90-128.
- Ward Anthony: *The orations after the readings at the Pentecost vigil in the 2008 reprint of the "Missale Romanum".* EL 124:2010 s. 354-382.
- Ward Anthony: *The orations for the Solemnities of the Ascension and Pentecost in the 2000 "Missale Romanum".* EL 124:2010 s. 219-247.

IV. LITURGIA GODZIN

Chiaro Pierangelo: La Liturgia delle Ore nella vita del presbitero e della comunità. RiL 97:2010 s. 169-176.

V. ROK LITURGICZNY

Beitia Philippe: Les fêtes des saints papes dans les livres liturgiques jusqu'à S. Pie V. EL124:2010 s. 385-448.

Chupungco Anscar J.: L'année liturgique : l'évangile à la rencontre des cultures. LMD nr 263:2010 s. 47-75.

Elich Tom: L'invincible soleil d'été- liturgie et temps, une vue des antipodes. LMD nr 263:2010 s. 77-90.

Fusco Roberto: Santa Caterina da Genova. EL 124:2010 s. 172-194.

Geldhof Joris: Les présupposés et implications philosophiques de la célébration de l'année liturgique. LMD nr 263:2010 s. 9-25.

Goñi Beasoain de Paulorena José A.: Relación entre el Calendario Romano general y los Calendarios particulares. EL 124:2010 s. 195-218.

Lumma Liborius O.: Sichniederwerfen – Aufstehen – Auferstehen. HID 64:2010 s. 263-275.

Nübold Elmar: Die Leidensgeschichte am Palmsonntag? HID 64:2010 s. 276-288.

Placida Flavio: Festa della Cattedra di Pietro. Temi catechetici a partire dalla celebrazione. RiL 97:2010 s. 303-317.

Randazzo Cinzia: Il memoriale della passione e della risurrezione nel Dialogo con Trifone di Giustino martire: due modi di vivere il «sabato» cristiano. RiL 97:2010 s. 561-573.

Sorci Pietro: Il paradigma del venerdì Santo. RiL 97:2010 s. 935-943.

Sorci Pietro: Sacerdozio battesimale e sacerdozio ministeriale alla luce della messa crismale. RiL 97:2010 s. 19-36.

Weigl Norbert: Der Gründonnerstag in der Verkündigung. LJb 60:2010 s. 41-58.

VI. MUZYKA

Annen Josef: Die Grundmelodie der Fastenzeit. BuL 83:2010 s. 192-193.

Baroffio Giacomo: I tropi nei codici italiani. Inventario sommario dei manoscritti (nuove testimonianze). RiL 97:2010 s. 724-727.

Coutu Mario: La diffusion du Motu proprio « tra le sollecitudini » sur la musique sacrée dans le diocèse de Montréal, de 1903 à 1951 LMD nr 261:2010 s. 85-125.

Kreuels Matthias: Zielvorgaben (an die Musik) – ohne Konsequenzen? HID 64:2010 s. 23-31.

- P a c i k Rudolf: Musik in der Tagzeitenliturgie und in der sonntäglichen Wort-Gottes-Feier. HID 64:2010 s. 32-50.
- P a l o m b e l l a Massimo: L'importanza della musica nella formazione sacerdotale. RiL 97:2010 s. 165-168.
- P r a b ł Franz K.: Glaubend singen – singend glauben. HID 64:2010 s. 51-66
- R a i n o l d i Felice: Chanter l'alliance, du psautier hébreu au psautier chrétien. LMD nr 263:2010 s. 123-161.
- S o l i m a n Sameh F.: A hymn in Greek, Coptic and Arabic by a Coptic hymnographer. EL 124:2010 s. 345-353.
- T a n g a r i Nicola: La catalogazione dei manoscritti liturgico-musicali. In margine a una recente tavola rotonda. RiL 97:2010 s. 463-476.
- V o g e l Winfried. Vom alten Gotteslob zum neuen Gotteslob. HID 64:2010 s. 67-76.

KS. DOMINIK OSTROWSKI
PWT Wrocław – WSD Świdnica
ADELAJDA SIELEPIN CHR
UPJPII Kraków

„POGRZEB CHRZEŚCIJAŃSKI: OBRZĘDY, TEOLOGIA, LITURGIA”

47. Sympozjum Wykładowców Liturgiki na Wydziałach Teologicznych
i w Wyższych Seminariach Duchownych
Góra św. Anny, 6-8 września 2011 roku

W dniach 6-8 września 2011 r. na Górze Świętej Anny, we franciszkańskim Sanktuarium i Domu Pielgrzyma, odbyło się 47. Sympozjum Wykładowców Liturgiki na Wydziałach Teologicznych i w Wyższych Seminariach Duchownych nt. temat *Pogrzeb chrześcijański: obrzędy, teologia, liturgia*, w którym udział wzięli – oprócz wykładowców liturgiki w Polsce – także biskupi: bp dr Adam Bałabuch (przewodniczący Komisji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski) i bp dr Stefan Cichy (wieloletni przewodniczący tej Komisji) oraz goście i doktoranci różnych uczelni, a nad przygotowaniem i przebiegiem Sympozjum czuwał ks. dr hab. Czesław Krakowiak, prof. KUL, przewodniczący Sekcji Wykładowców Liturgiki. On właśnie dokonał wprowadzenia do Sympozjum, uzasadniając wybór tematu oraz szczegółowych zagadnień, które mają zostać przedstawione w referatach i komunikatach. Wspomniał także o śp. ks. prof. dr hab. Jerzym Józefie Kopciu CP i przedstawił krótko jego dorobek naukowy oraz wkład w formację kadry naukowej w Polsce i za granicą. Poinformował również o jego pogrzebie, który miał miejsce